

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

69

Vragen van het lid **Braakhuis** (GroenLinks) aan de staatssecretaris van Financiën over *belastingontduiking* (ingezonden 24 juli 2012).

Antwoord van staatssecretaris **Weekers** (Financiën) (ontvangen 25 september 2012). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2011–2012, nr. 3259.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het artikel «Superrijken verbergen zeker 21 biljoen dollar (17 biljoen euro) in geheime belastingparadijzen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u het feit dat de meest welgestelden ter wereld voor miljarden aan belasting kunnen ontduiken, terwijl Europese overheden voor miljarden moeten bezuinigen?

Antwoord 2

Naar ik begrijp is de uitkomst van het onderzoek waarop het artikel is gebaseerd een schatting van het bedrag dat «de superrijken» zouden verbergen. Het is moeilijk te verifiëren of het genoemde bedrag een goede indicatie is van het vermogen dat wereldwijd buiten het zicht van de fiscus wordt gehouden. De schatting door de onderzoekers is gedaan op basis van indirecte bewijzen. Zo zijn de conclusies uit het onderzoek voor een belangrijk deel gebaseerd op gegevens uit betalingsbalansen. Bekend is dat betalingsbalansen naar hun aard altijd onderhevig zijn aan grote statistische marges. Daarbij is bovendien niet gezegd dat het genoemde bedrag door deze superrijken die in dit onderzoek zijn betrokken, wordt verzwegen voor de fiscus of dat het gaat om legal tax planning.

Echter deze nuancerings bij de uitkomsten van het onderzoek nemen niet weg dat fraude met belastingen uiteraard hard bestreden moet worden. Bestrijding van belastingfraude is een belangrijk speerpunt van ons beleid. Om die reden is Nederland onder meer actief in het verbeteren van gegevensuitwisseling met andere landen. Nederland heeft daarvoor met meer dan 100 landen afspraken gemaakt. Wanneer Nederland aan die landen voldoende gedocumenteerd om inlichtingen vraagt, dan staat een bankgeheim

¹ Volkskrant, 22 juli 2012.

niet aan de informatie uitwisseling in de weg. Ik verwijs hiervoor tevens naar het antwoord op vraag 10. Ook zogenaamde afgezonderd particulier vermogen pakt Nederland aan. Zie hiervoor het antwoord op vraag 3, 4, 5 en 6.

Vraag 3, 4, 5 en 6

Kunt u specificeren in welke landen dit geld geparkeerd staat en welk deel van dit bedrag ten goede zou moeten komen aan de Nederlandse belastingdienst?

Indien u bovenstaande vraag niet kunt beantwoorden, welke actie gaat u ondernemen om inzicht te krijgen in het bedrag dat Nederland misloopt door belastingontduiking? Wilt u tegemoetkomen aan het verzoek grondig onderzoek te verrichten naar bovenstaande vraag en de Kamer uiterlijk in oktober 2012 te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek?

Kunt u specificeren welk deel van de 21 biljoen dollar via Nederland is doorgesluisd naar belastingparadijzen?

Wilt u tegemoetkomen aan het verzoek ook deze vraag bij het onderzoek te betrekken en de Kamer hierover uiterlijk in oktober 2012 te informeren?

Antwoord 3, 4, 5 en 6

Zoals in het antwoord op vraag 2 al is aangegeven is de schatting van het bedrag dat «superrijken» zouden verbergen moeilijk te concretiseren. Een specificatie per land is dan ook niet te geven. Om die zelfde reden is het evenmin mogelijk om aan te geven welk deel van dit bedrag onder de reikwijdte van de Nederlandse belastingheffing valt.

Het is echter voor de heffing van de Nederlandse belastingen niet relevant in welk land de vermogensbestanddelen zijn geparkeerd, aangezien Nederland belasting heft over het wereldinkomen van zowel de inwoners van Nederland, als van de in Nederland gevestigde lichamen. Vermogensbestanddelen die ingebracht zijn in o.a. Trusts, Foundations, Anstalten, etc. (de wet spreekt van afgezonderd particulier vermogen) worden sinds de invoering van het afgezonderd particulier vermogensregime met ingang van 2010, aan de inbrenger toegerekend. Bij het overlijden van de inbrenger is erfbelasting verschuldigd. Na het overlijden van de inbrenger worden de vermogensbestanddelen aan de erfgenamen toegerekend. Door deze wettelijke bepalingen is belastingontwijking via deze route niet mogelijk. Zoals eerder aan de Tweede Kamer is gemeld, heeft deze aanpak tot dusver € 430 miljoen opgeleverd. _

Liever dan op een vrij theoretische cijferexercitie met een onzekere uitkomst wil ik mijn energie richten op bestrijding van fraude en van illegale constructies en het verbeteren en intensiveren van de internationale gegevensuitwisseling.

Vraag 7 en 8

Heeft u er kennis van genomen dat uit het onderzoek blijkt dat een aanzienlijk deel van de 21 biljoen door private banking activiteiten door de top 50 van de Global Private Banking industrie wordt gefaciliteerd en dat in die top 50 ABN AMRO op de 13e plaats staat en ING op de 25e plaats?

Acht u het wenselijk dat Nederland via de private banking activiteiten van ABN Amro en ING belastingontwijking voor de «super-rijken» faciliteert?

Antwoord 7 en 8

Ik heb kennis genomen van de schattingen uit het onderzoek die suggereren dat de wereldwijde private banking industrie een belangrijke rol speelt bij het ontwijken van belastingen. De dienstverlening bij private banking richt zich niet alleen op vermogensbeheer zoals sparen en beleggen, maar ook op kwesties omtrent erfenissen en belastingen. Dat er in dat kader gezocht wordt naar een zo gunstig mogelijke fiscale behandeling is geen verrassing. Van belang daarbij is wel dat geldende wet- en regelgeving wordt gerespecteerd. In relatie tot ABN AMRO en ING heb ik geen aanleiding om te veronderstellen dat dit niet gebeurt.

Wel merk ik op dat kritisch gekeken moet worden naar vormen van «aggressive tax planning», als gevolg waarvan inkomen in internationaal verband onbelast blijft en aftrekposten meerdere keren worden benut en andere vormen van internationale belasting arbitrage. Dit is een groeiende zorg voor

alle overheden en de aanpak daarvan vergt internationale coördinatie en afstemming. Nederland steunt de initiatieven op dit gebied van de OESO en de EU.

Vraag 9

Beiden banken hebben tijdens de crisis in 2008/2009 steun van de overheid ontvangen. Bent u bereid in het vervolg als voorwaarde aan deze steun voorwaarden te stellen als country-by-country-reporting?

Antwoord 9

In algemene zin merk ik op dat de voorwaarde van country-by-country-reporting voor banken er uitsluitend toe zou leiden dat zij verplicht worden om informatie openbaar te maken over eigen betalingen aan overheden en niet over die van rekeninghouders. Onduidelijk is hoe dit kan bijdragen aan het vergroten van transparantie over de vermogens van welgestelde particuliere cliënten, die immers de belangrijkste doelgroep voor de private banking industrie vormen.

Ten tijde van de crisis heeft het vorige kabinet, mede op grond van de door de Kamer breed gesteunde motie Weekers-De Nerée tot Babberich-Tang (Kamerstukken II 2008/09, 31 965, nr.², het standpunt ingenomen dat voor banken met staatssteun geldt dat het aandeelhouderschap op afstand geplaatst moet worden om daarmee politieke inmenging te voorkomen. Hieraan ligt het idee ten grondslag dat voor deze banken zo veel mogelijk dezelfde regels zouden moeten gelden als voor banken die geen steun hebben ontvangen. Ik ben van mening dat dit ook in de toekomst het uitgangspunt zou moeten zijn, en ben daarom ook niet voornemens om country-by-country-reporting als bijzondere eis te stellen bij eventuele toekomstige steunverlening.

Vraag 10

Bent u bereid zich internationaal sterk te maken voor de inzet van de openbare registers voor economische eigendom (beneficial ownership) van vennootschappen, trusts en stichtingen?

Antwoord 10

Inspanningen op dit gebied vinden plaats in het zogenoemde Global Forum on Transparency and Exchange of Information. In het Global Forum werken inmiddels al meer dan honderd landen samen. Het betreft zowel OESO-lidstaten als niet-lidstaten. Door middel van een systeem van «peer reviews» beoordelen landen elkaar onafhankelijk op het punt van de effectieve implementatie van de standaarden op het gebied van transparantie en uitwisseling van informatie.

Kern is dat beoordeeld wordt of in een land betrouwbare informatie voor belastingdoeleinden aanwezig is, en tijdig beschikbaar gemaakt kan worden, die voorzienbaar relevant is voor de belastingheffing van een andere (verzoekende) jurisdictie. Daaronder valt dus ook informatie over economische eigendom (beneficial ownership) van vennootschappen, trusts en stichtingen. Veel van deze informatie zal bijvoorbeeld in aangiften zijn opgenomen, die bij belastingdiensten aanwezig zijn. Voor belastingheffing is het primair van belang dat deze informatie voor de belastingdienst raadpleegbaar is, en is minder relevant of dergelijke informatie in een openbaar register is terug te vinden.

Vraag 11

Deelt u de mening dat Nederland, vanwege de ruime mogelijkheden voor brievenbusmaatschappijen om zich hier te vestigen, belastingontduiking faciliteert?

Antwoord 11

Nee. Zoals ik in mijn brief van 25 juni 2012² en de bijbehorende bijlage heb geschreven zijn de Nederlandse regels die eisen stellen aan in Nederland gevestigde vennootschappen om de heffingsrechten van verdragspartners te beschermen zeker niet soepeler dan die van andere landen. Ik heb daarin ook aangegeven dat er voldoende mogelijkheden zijn om in belastingverdragen

2

die zijn gebaseerd op het OESO Modelverdrag belastingontwijking tegen te gaan en dat Nederland altijd bereid is daaraan mee te werken.

Vraag 12

Bent u bereid om naar aanleiding van dit bericht over te gaan tot wetgeving, waarbij het begrip «substance» wordt geherdefinieerd, zodat ook het genereren van reële economische meerwaarde (zoals het scheppen van werkgelegenheid) onderdeel wordt van dit begrip?

Antwoord 12

Zoals ik in mijn brief van 25 juni 2012_ en de bijbehorende bijlage heb geschreven, heeft het begrip substance geen zelfstandige wettelijke betekenis. Van herdefinitie daarvan kan dus geen sprake zijn.

In genoemde brief heb ik verder aangegeven dat Holland Financial Centre plannen heeft ontwikkeld voor een onderzoek naar het belang van de non-bank financial sector voor de Nederlandse economie. Naar aanleiding daarvan heeft de vaste commissie voor Financiën mij bij brief van 4 juli 2012 gevraagd haar na publicatie van dit onderzoek de uitkomsten van het onderzoek en een kabinetsreactie te sturen. Ik acht het niet zinvol naar aanleiding van het aangehaalde artikel of het rapport van Tax Justice Network op dit standpunt vooruit te lopen.